

UNIUNEA EUROPEANĂ

Fondul Social European
POSDRU 2007-2013

Instrumente Structurale
2007-2013

MINISTERUL
EDUCAȚIEI ȘI
CERCETĂRII
ȘTIINȚIFICE

OIPOSDRU

ACADEMIA ROMÂNĂ

Investește în oameni !

FONDUL SOCIAL EUROPEAN

Programul Operațional Sectorial pentru Dezvoltarea Resurselor Umane 2007 – 2013

Axa prioritară nr.1 „Educația și formarea profesională în sprijinul creșterii economice și dezvoltării societății bazate pe cunoaștere”

Domeniul major de intervenție 1.5 “Programe doctorale și post-doctorale în sprijinul cercetării”

Titlul proiectului: **“Cultura română și modele culturale europene: cercetare, sincronizare, durabilitate”**

Beneficiar: **Academia Română**

Numărul de identificare al contractului: POSDRU/159/1.5/S/136077

Raport științific de cercetare doctorală

**Tutore îndrumător:
Acad. Sabina ISPAS**

**Doctorand:
Anca-Maria VRĂJITORIU (ENACHE)**

București, 2015

UNIUNEA EUROPEANĂ

Fondul Social European
POSDRU 2007-2013

Instrumente Structurale
2007-2013

MINISTERUL
EDUCAȚIEI ȘI
CERCETĂRII
ȘTIINȚIFICE

OIPOSDRU

ACADEMIA ROMÂNĂ

Hrana dincolo de cotidian

**Tutore îndrumător:
Acad. Sabina ISPAS**

**Doctorand:
Anca-Maria VRĂJITORIU**

Această lucrare a fost realizată în cadrul proiectului “Cultura română și modele culturale europene: cercetare, sincronizare, durabilitate”, cofinanțat de Uniunea Europeană și Guvernul României din Fondul Social European prin Programul Operațional Sectorial Dezvoltarea Resurselor Umane 2007-2013, contractul de finanțare nr. POSDRU/159/1.5/S/136077.

București, 2015

Sumar

1. Introducere.....	3
2. Definirea și delimitarea conceptului.....	4
2.1. Viziuni teoretice.....	4
2.2. Postul în istoria alimentară a omenirii.....	9
2.3. Viziunea teologică.....	11
3. Tipologia posturilor.....	13
3.1. Postul ritual.....	16
3.1.1. Postul Mare sau Postul Paștelui.....	16
3.1.2. Postul Sfinților Apostoli Petru și Pavel.....	26
3.1.3. Postul Adormirii Maicii Domnului.....	26
3.1.4. Postul Crăciunului.....	28
3.1.5. Alte zile de post în calendarul bisericesc.....	29
3.2. Postul periodic.....	30
4. Postul în prezent.....	33
5. Concluzii.....	35
Bibliografie.....	36

Rezumat

Textul de față se înscrie în cercetarea etnografică a alimentației, reprezentând un capitol important din teza de doctorat care se concentrează pe categoria hranei de post. În introducere se enunță motivația alegerii acestui domeniu de studiu, precum și obiectivele lucrării generale. Acestea sunt: studierea ipostazelor hranei, delimitarea lor conceptuală și tipologică, precum și demonstrarea faptului că mâncarea este un factor identitar pentru cultura în care este studiată. Se prezintă rolul capitolului de față în economia tezei de doctorat, precum și obiectivele propuse pentru acest text: delimitarea și caracterizarea hranei de post, precum și stabilirea funcțiilor sale în contextul culturii românești.

Al doilea subcapitol se concentrează pe definirea și explicarea hranei de post. În prima etapă, se face o raportare la o serie de alte concepte precum ofrandă, sacrificiu, *tabú*, rituri negative, în analiza diferiților cercetători din țară și din afara țării. Se extinde apoi înțelesul termenului prin prezentarea anti-modelului său, hrana de sărbători și prin descrierea întregului model comportamental asociat postului, care se referă nu numai la abținerea alimentară, ci și la o schimbare de atitudine. De asemenea, se pun în discuție factorii precum zona geografică și religia. În a doua etapă se dau anumite date din istoria omenirii cu privire la mâncare și foamete, iar în a treia etapă se prezintă viziunea teologică creștin-ortodoxă cu privire la post și hrana de post. Se concluzionează cu o contribuție la definirea conceptului de hrana de post.

Cel de-al treilea subcapitol se concentrează pe tipologia posturilor. Inițial, se prezintă o serie de clasificări realizate de-a lungul timpului de anumiți cercetători, ținându-se cont de factorul timp și astfel indicându-se segregarea pe care hrana o face între perioadele normale, perioadele de post și perioadele de sărbătoare. Concluzia noastră vizează distincție dintre câteva perechi de tipuri de post, clasificare care pune în lumină multiplele roluri ale actului ascetic.

Ulterior, se prezintă cele două categorii mari: postul ritual, care include cele patru posturi și alte zile de abținere de-a lungul anului, care sunt reglementate de calendarul creștin și respectiv, postul periodic. Fiecare tip se analizează din perspectivă istorică, teologică și etnologică.

Al patrulea subcapitol se axează pe schimbările intervenite în prezent în practica postului creștin-ortodox. Se face referire la câteva lucrări teologice, precum și la date rezultate din cercetările etnologice de teren pe tema hranei în satele vrâncene.

Cel de-al cincilea și ultimul subcapitol al lucrării vizează concluziile analizei noastre cu privire la înțelegerea conceptului de hrană de post, a rolului său în viața oamenilor, precum și a modificărilor intervenite în perceperea actului ascetic. Astfel, se arată, conform obiectivelor propuse, că hrana este un factor ordonator al vieții, iar analiza alimentației ne oferă date pertinente despre comportamente, mentalități, despre specificul cultural al unei comunități.